

LUX FILM DAYS

3 FILMA
24 JEZIKA
28 DRŽAVA

HALLA IDE U RAT (KONA FER Í STRÍÐ)

film Benedikta Erlingssona
Island, Francuska, Ukrajina

HALLA IDE U RAT (KONA FER Í STRÍÐ)

FILM BENEDIKTA ERLINGSSONA

50-godišnja Halla vodi zbor u Reykjavíku. Jako je povezana s izuzetnom prirodnom ljepotom svoje zemlje te je vrlo zabrinuta zbog globalnog zatopljenja i ekoloških katastrofa. Posebno je bijesna zbog planova za proširenje tvornice aluminija. U tajnosti sabotira visokonaponske vodove kako bi neutralizirala to postrojenje i privukla pažnju javnosti. No plan joj poremeti vijest koju nije očekivala – ona je već godinama kandidatkinja za usvajanje te je obaviještena da je u Ukrajini čeka jedna djevojčica.

Halla ide u rat ekološka je priča koja postavlja pitanja, često s humorom, o smislu i težini individualnog djelovanja pred inercijom vlasti u borbi protiv globalnog zatopljenja.

EKOLOŠKA BAJKA

Halla ide u rat odmah se predstavlja kao ekološka bajka. Film otvara prizor u kojem Halla iz svog luka ispaljuje strijelu kako bi stvorila kontakt među visokonaponskim kablovima. Ona tako priziva likove poput Wilhelma Tella ili Robina Hooda – pojedinaca koji spektakularnom i vještom radnjom ostvaruju upečatljiv efekt. Taj dojam potvrđuje nastavak filma u kojem doznamo da Halla, obična, no samouvjerena osoba, napada aluminijsku industriju, to jest protivnika mnogo snažnijeg od sebe. Ime „Žena s planine“ koje si daje kada potvrđuje odgovornost za sabotaze i maska Nelsona Mandele koju nosi kako bi sakrila lice kad je snima bespilotna letjelica dodatno je karakteriziraju kao „maskiranog osvetnika“.

Ostali elementi također približavaju film bajci. Osim nejasnoća koje prate glavni lik (kakva je njezina prošlost, čime se bavi?), gledatelj može primijetiti redovitu prisutnost orkestra ili trija ukrajinskih pjevačica koji stvaraju odmak od realizma radnje. Te dvije skupine koje na neki način ilustriraju Halline emocije pojavljuju se ponekad kao zlobni suputnici, a ponekad kao antički kor koji ruši temeljnu konvenciju filmske fikcije. Dok nas film poziva da privremeno suspregnemo nevjericu da bismo vjerovali u ono što vidimo, pojavljivanje glazbenika ili pjevačica u kadru podsjeća nas da je ipak riječ o fikciji.

No osim tih redateljskih postupaka i veći dio radnje povezuje film s bajkom – pitanje sukoba između Halle i aluminijske industrije nije razrađeno. (Zašto Halla napada aluminijsku industriju, a ne neku drugu? Kakvu opasnost za prirodu predstavlja ta industrija? Kako kineski ulagači mijenjaju stvari? Što točno Halla očekuje? Na ta pitanja ne daje se odgovor.) Halla „jednostavno“ brani prirodu koja je presudna za opstanak čovječanstva i sveg života na Zemlji te se bori protiv industrije koja zagađuje i koja je velikim dijelom odgovorna za globalno zatopljenje i mnoge ekološke katastrofe diljem svijeta. „Nisam ja kriminalac, nego oni“, kaže poljoprivredniku koji joj pruža pomoć. Sukob je jednostavan i crno-bijel, kao u bajkama.

BORBA POJEDINCA

Primjer Halle koja se sama i anonimno hvata u koštac s moćnom industrijom koju pokreće međunarodni kapital ilustrira raširenu fantaziju o „jednoj osobi koja mijenja svijet“. Veseli nas kada vidimo pojedinca koji u tajnosti krši zabrane iz pravednog razloga... Zaveden akcijom, rizikom i neizvjesnošću gledatelj je zacijelo manje kritičan te odobrava hrabrost lika. No rasprava do koje dođe zbog Hallinih radnji ostaje u pozadini te za nju doznajemo na primjer preko televizije. Na vijestima i emisijama govori se o sabotazama i njihovim ekonomskim posljedicama. Tako je sve do dana kada „Ženu s planine“ spomene nepoznata žena koja je okrivila za vjerojatno povećanje troškova života. Hallino bi djelovanje, dakle, moglo imati negativan učinak na „živote ljudi“, a osobito na najsiromašnije, što zacijelo nije njezin cilj. To mišljenje vjerojatno ne bi jako utjecalo na Hallu da se Asa, njezina sestra blizanka, nije uključila u raspravu postavljajući pitanje o opravdanosti osobne akcije velikih razmjera. Je li legitimno poduzimati akcije koje utječu na živote ljudi koji nisu odgovorni za ono protiv čega se borimo?

Dok Halla zastupa spektakularne i snažne akcije kao odgovor na iznimno ozbiljne probleme koji zahtijevaju hitan odgovor, Asa brani ideju o kumulativnom djelovanju malih radnji s ograničenim učinkom: „tiha voda brijege dere“, kaže ona. S tog gledišta usvajanje Nike nije tek slučajnost koja dovodi Hallu do toga da ublaži svoj plan i prekine s gerilskim akcijama te objavi svoj manifest ranije nego što je planirala, nego potpuno novi izazov – spasiti Niku i izvući je iz siromaštva te izolacije (i poplava) također je na neki način „spašavanje svijeta“, tvrdi Asa. Tako se ta dva suprotstavljena gledišta (korištenje velikim sredstvima radi postizanja golemih ciljeva nasuprot umjerenom djelovanju s razumnim ciljevima koje ponavljanjem i kumulacijom može započeti dubinsku promjenu) susreću oko te djevojčice kojoj će usvajanje promijeniti život, kao i živote njezine majke te njezina užeg kruga.

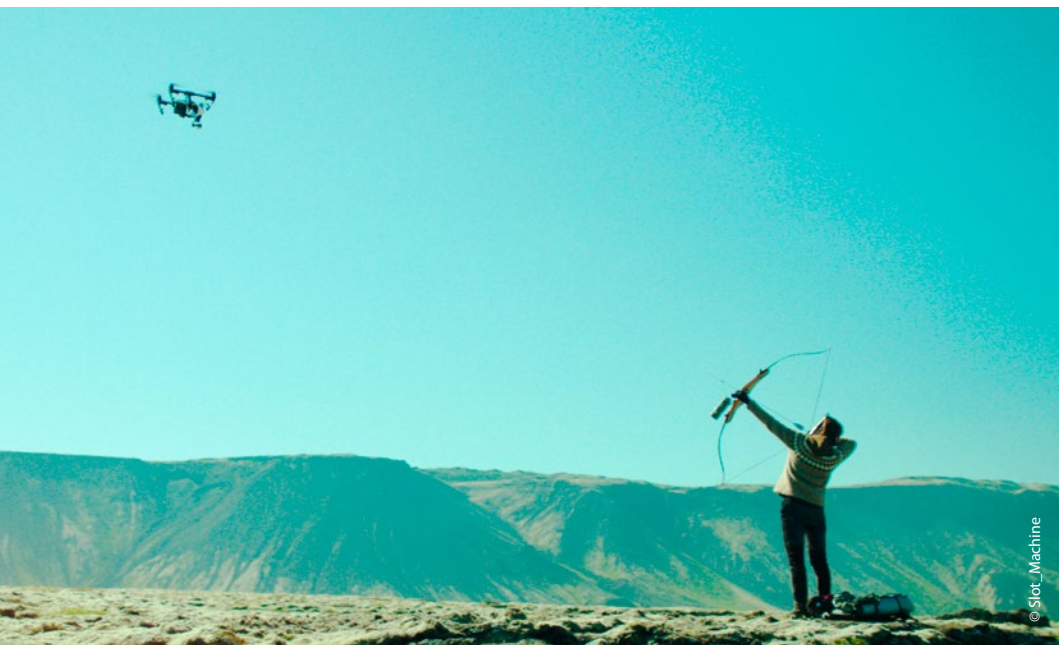
POLITIČKA BORBA

Svojim sabotazama Halla napada islandsku industriju, no također i vladu. U interesu je vlade da ništa ne ometa gospodarstvo. Hallina je borba politička. Nadalje, u svom manifestu ona podređuje ljudske zakone drugim, višim, pravadnim zakonima... Za Baldwina, njezina suradnika koji radi u ministarstvu, to je nezgrapno, ako ne i nesretno sročeno. Uskoro se u priču uključuju mediji koji spekuliraju o tim „zakonima“ i na što bi se oni trebali odnositi jer se mogu tumačiti na bilo kakav način, od najekscentričnijeg do najekstremnijeg. Mediji spominju i demokraciju te tvrde da su radnje „Žene s planine“ nedemokratske jer proizlaze iz volje jednog pojedinca. No izvan sfere govora i riječi kojima dobro vladaju mediji i vlada – na primjer, za opisivanje Hallinih sabotaza koriste riječ „nasilje“, iako se ona poziva na nenasilnu politiku Gandhija i Nelsona Mandele – film opisuje dvije realnosti koje se uvelike razlikuju. Dok se vlada i mediji pozivaju na demokraciju, instaliraju se nadzorne kamere, koristi se najsuvremenijom tehnologijom za hvatanje sabotera, poziva se na denuncijaciju, a manifest se nastoji okaljati čitavim arsenalom mišljenja čiji je cilj diskreditirati „Ženu s planine“, dok nesretni južnoamerički turist biva triput uhićen. Osim toga predsjednik republike, sveden na ulogu turističkog vodiča, biva ismijan. Halla živi u skladu sa svojim načelima i u skladu s prirodom – ona leži na zemlji i licem dodiruje tlo, ona poznaje planinu i iskorištava sva mjesta za skrivanje koja joj ona nudi, od provalija preko ovčje strvine pa do rijeke u koju skoči kada želi pobjeći bespilotnoj letjelici. Poljoprivrednik koji joj pomaže čini to jer smješta Hallu blizu sebi na svom porodičnom stablu, što ukazuje na snagu socijalne i obiteljske kohezije te je njegova pomoć tim vrednija što odlično poznaje svoju zemlju – krajolik mu govori gdje će Halla pobjeći te je on kasnije vodi na termalne izvore da se zagrije. Ne zaboravimo ovce, vjekovni pastoralni simbol, koje služe Halli da se sakrije i pobjegne.

Ne zaboravimo ni proglašenje nezavisnosti Republike Islanda koje se više puta spominje u filmu. Ti su događaji prikazani kao političke anegdote koje prate turistički posjet Pingvelliru, mjestu gdje je republika proglašena, dok su puni značenja za Hallu koja dijeli svoj manifest ispred Parlamenta i kipa Jona Sigurdssona, vođe pacifističkog pokreta za nezavisnost Islanda, i za poljoprivrednika koji želi doći do svog automobila prije državnog praznika. Hallina snaga, uz njezinu spontanost, naivnost, iskrenost i duboko uvjerenje, sigurno je mnogo uvjerljivija od proračunatih manevara predsjednikovih savjetnika.

NEOČEKIVANA DUBINA?

Posljednji prizor filma pomalo je enigmatičan. Neobično je što film u kojem avantura i humor igraju toliko važnu ulogu završava sljedećim prizorom: likovi, među kojima je Halla koja u rukama drži svoju djevojčicu i šest glazbenika koji je prate kroz čitav film, izlaze iz autobusa, koračaju kroz vodu i udaljavaju se leđa okrenutih kameri. Sretan kraj filma – povratak Halle kući s njezinom malom Nikom – pomračen je neobičnim osjećajem i određenom težinom. Da bi se vratili na Island, moraju pješice prijeći preko poplavljenog područja... Stoga, iako osobna priča naše junakinje i njezine djevojčice završava sretno, kolektivna priča nije završena. Na različitim dijelovima svijeta siromašni ljudi gube svoje domove, imovinu i zemlju zbog katastrofa povezanih s klimatskim promjenama.

© Slot_Machine

NEKOLIKO SMJERNICA ZA DALJNJE RAZMIŠLJANJE

- Slažete li se općenito više s Hallinim ili Asinim stajalištem? Mislite li da je bolje „snažno udariti“ kako bi se stvari promijenile, ili da se malim svakodnevnim aktivnostima mogu postići dubinske promjene? Mislite li da je borba protiv globalnog zatopljenja toliko hitna da nije dovoljno poduzimati male svakodnevne radnje?
- Portreti Nelsona Mandele i Gandhija u njezinom domu pokazuju da Halla vjeruje u nenasilni otpor. Ovaj film, koji se često koristi humorom, sigurno nas navodi da stanemo na Hallinu stranu. Mislite li da humor može biti oružje? U kojem kontekstu? U kojim okolnostima?
- Obje sestre na svoj način utjelovljuju sklad. Sklad zbornog pjevanja, sklad kretnji *tai chija*, sklad prirode, sklad joge... Postoji li neka vrsta sklada i na drugom kraju „filozofskog“ spektra filma, u velikim industrijama protiv kojih se bori Halla? Nisu li ti visokonaponski vodovi protiv kojih se ona bori također sredstva velikog umjetnog sklada?
- Slažete li se s Asinom izjavom: „Spasit ćeš dijete, a s njime i svijet?“ Što mislite da znači ta rečenica?

les grignoux

FILMOVI IZ EUROPE ZA EUROPU

Filmska nagrada LUX ponovno donosi niz filmova mladih i talentiranih europskih redateljica i redatelja izuzetno različitih žanrova i ugođaja. Europski parlament ima čast predstaviti tri filma u konkurenciji za Filmsku nagradu LUX 2018.:

STYX, film Wolfganga Fischera, Njemačka, Austrija

DRUGA STRANA SVEGA, film Mile Turajlić, Srbija, Francuska, Katar

HALLA IDE U RAT (*Kona fer í stríð*), film Benedikta Erlingssona, Island, Francuska, Ukrajina

Ovi se filmovi na topao i pametan način bave aktualnim temama te odražavaju trenutačna zbivanja u Europi. Prikazuju likove koji svijet oko sebe promatraju širom otvorenih očiju ne bi li razumjeli zbilju, odnosno društva i zajednice kojima pripadaju. Prikazivanjem priča sublimiranih filmskim emocijama ističu se kvaliteta i raznolikost europske kinematografije, kao i njezina važnost u stvaranju društvenih vrijednosti i kulturnih zajednica. Pozivamo vas da pogledate ove filmove na 7. izdanju Dana LUX filma.

FILMSKA NAGRADA LUX

Kultura ima ključnu ulogu u izgradnji naših društava.

S tim je na umu Europski parlament 2007. osnovao Filmsku nagradu LUX, kojom želi doprinijeti distribuciji europskih filmova diljem Europe i potaknuti europsku raspravu o važnim društvenim pitanjima.

Filmska nagrada LUX jedinstvena je inicijativa. Dok se većina filmova europskih koprodukcija prikazuje samo u zemljama porijekla i rijetko doživi distribuciju na drugim tržištima, čak i unutar Unije, Filmskom nagradom LUX tri europska filma dobivaju rijetku mogućnost da ih se prikaže s podnaslovima na 24 službena jezika Europske unije.

Dobitnika nagrade odabiru zastupnici u Europskom parlamentu, a pobjednik će biti proglašen 14. studenog 2018.

DANI LUX FILMA

U okviru Filmske nagrade LUX pokrenuti su i Dani LUX filma. Od 2012. tri se filma u konkurenciji za Filmsku nagradu LUX prikazuju široj europskoj publici na Danima LUX filma.

Dani LUX filma prilika su za nezaboravan kulturni doživljaj koji nadilazi granice. Od listopada 2018. do siječnja 2019. moći ćete se pridružiti filmofilima iz cijele Europe i prisustvovati projekcijama ovih triju filmova na jednom od 24 službena jezika Europske unije. Ne zaboravite glasati za film koji vam se najviše sviđa na našoj internetskoj stranici luxprize.eu ili na našoj stranici na Facebooku!

NAGRADA PUBLIKE

O dobitniku posebne nagrade publike u okviru Filmske nagrade LUX odlučuju gledatelji. Ne propustite glasati za jedan od triju filmova do 31. siječnja 2019.! Mogli biste dobiti priliku na poziv Europskog parlamenta prisustvovati međunarodnom filmskom festivalu u Karlovym Varyma u srpnju 2019. i proglasiti dobitnika nagrade publike.

GLEDAJTE,
KOMENTIRAJTE
I GLASAJTE!

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU

REDATELJ: Benedikt Erlingsson

SCENARISTI: Benedikt Erlingsson, Ólafur Egill Egilsson

ULOGE: Halldóra Geirharðsdóttir, Jóhann Sígurðarson, Juan Camillo Roman Estrada, Jörundur Ragnarsson, Davíð Þór Jónsson, Magnús Tryggvason Eliassen, Ómar Guðjónsson, Haraldur Stefansson

SNIMATELJ: Bergsteinn Björgúlfsson

PRODUCENTI: Marianne Slot, Benedikt Erlingsson, Carine Leblanc

PRODUKCIJSKE KUĆE: Slot Machine, Guldrengurinn, Solar Media Entertainment, Köggull Filmworks, Vintage Pictures

GODINA: 2018.

TRAJANJE: 101´

ŽANR: fikcija

ZEMLJE: Island, Francuska, Ukrajina

JEZICI ORIGINALA: islandski (uz engleski i španjolski)

DISTRIBUTER: Demiurg

Tekst dovršen u srpnju 2018.

© Slot_Machine

© Slot_Machine